Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2026)0261

Komisijas 2025. gada ziņojums par Serbiju

Eiropas Parlamenta 2026. gada 8. jūlija rezolūcija par Komisijas 2025. gada ziņojumu par Serbiju (2025/2255(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Stabilizācijas un asociācijas nolīgumu starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Serbijas Republiku, no otras puses[1], kas stājās spēkā 2013. gada 1. septembrī,

– ņemot vērā Serbijas 2009. gada 19. decembra pieteikumu dalībai ES,

– ņemot vērā Komisijas 2011. gada 12. oktobra atzinumu par Serbijas pieteikumu dalībai Eiropas Savienībā (COM(2011)0668), Eiropadomes 2012. gada 1. marta lēmumu piešķirt Serbijai kandidātvalsts statusu un Eiropadomes 2013. gada 28. jūnija lēmumu sākt sarunas ar Serbiju par pievienošanos ES,

– ņemot vērā 2023. gada 27. februāra Briseles nolīgumu, kā arī 2023. gada 18. marta Ohridas pamatnolīgumu un tam pievienoto īstenošanas pielikumu,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1529 (2021. gada 15. septembris), ar ko izveido Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (IPA III)[2],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1449 (2024. gada 14. maijs), ar ko izveido Rietumbalkānu reformu un izaugsmes mehānismu[3],

– ņemot vērā Saloniku Eiropadomes prezidentūras 2003. gada 19. un

---

1 OV L 278, 18.10.2013., 16. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2013/490/oj.
2 OV L 330, 20.9.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
3 OV L, 2024/1449, 24.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

20. jūnija sanāksmes secinājumus,

– ņemot vērā deklarācijas, kas pieņemtas ES un Rietumbalkānu samitos 2018. gada 17. maijā Sofijā un 2020. gada 6. maijā Zagrebā,

– ņemot vērā Eiropas Padomes Vispārējo konvenciju par nacionālo minoritāšu aizsardzību, ko Serbija ratificēja 2001. gadā, un Eiropas Padomes Eiropas reģionālo vai minoritāšu valodu hartu, ko Serbija ratificēja 2006. gadā,

– ņemot vērā "Amnesty International" 2025. gada 27. martā publicēto tehnisko brīfingu "Serbija: žurnālisti, pret kuriem vērsta Pegasus spiegprogrammatūra" (70/9186/2025), kurā dokumentēta vēršanās pret pētnieciskajiem žurnālistiem, izmantojot *Pegasus* spiegprogrammatūru,

– ņemot vērā "Freedom House" 2026. gada ziņojumu par Serbiju, kas publicēts 2026. gada 19. martā,

– ņemot vērā organizācijas "Reportieri bez robežām" sagatavoto 2025. gada pasaules preses brīvības indeksu, kas publicēts 2025. gada 2. maijā,

– ņemot vērā Rietumbalkānu valstu vadītāju 2025. gada 1. jūlijā Skopjē (Ziemeļmaķedonija) notikušo sanāksmi par Jauno izaugsmes plānu Rietumbalkāniem,

– ņemot vērā ES un Rietumbalkānu 2025. gada 17. decembra samita deklarāciju,

– ņemot vērā Padomes prezidentūras 2025. gada 16. decembra secinājumus par paplašināšanos,

– ņemot vērā 2014. gada 28. augustā sākto Berlīnes procesu,

– ņemot vērā 2025. gada Berlīnes procesa samita priekšsēdētāja 2025. gada 22. oktobra secinājumus,

– ņemot vērā Komisijas 2020. gada 6. oktobra paziņojumu "Ekonomikas un investīciju plāns Rietumbalkāniem" (COM(2020)0641),

– ņemot vērā Komisijas 2023. gada 8. novembra paziņojumu "Jauns izaugsmes plāns Rietumbalkāniem"(COM(2023)0691),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 8. jūlija paziņojumu "2025. gada ziņojums par tiesiskumu. Tiesiskuma situācija Eiropas Savienībā" (COM(2025)0900) un tam pievienoto Komisijas dienestu darba dokumentu "2025. gada ziņojums par tiesiskumu – valsts sadaļa par tiesiskuma situāciju Serbijā" (SWD(2025)0931),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 4. novembra paziņojumu

“2025. gada paziņojums par ES paplašināšanās politiku” (COM(2025)0690), kam pievienots Komisijas dienestu darba dokuments “2025. gada ziņojums par Serbiju” (SWD(2025)0755),

–– ņemot vērā 2013. gada 19. aprīļa pirmo vienošanos par principiem, kas reglamentē attiecību normalizēšanu starp Serbijas un Kosovas valdībām, 2015. gada 25. augusta nolīgumus un notiekošo ES veicināto dialogu attiecību normalizēšanai,

– ņemot vērā 2022. gada 19. augustā publicēto Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas / Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja (EDSO/ODIHR) vēlēšanu novērošanas misijas galīgo ziņojumu par 2022. gada 3. aprīlī Serbijā notikušajām prezidenta un pirmstermiņa parlamenta vēlēšanām,

– ņemot vērā 2024. gada 28. februārī publicēto EDSO/ODIHR vēlēšanu novērošanas misijas galīgo ziņojumu par 2023. gada 17. decembra Serbijas parlamenta pirmstermiņa vēlēšanām,

– ņemot vērā Eiropadomes 2006. gada decembra secinājumus, Padomes 2020. gada marta secinājumus un Eiropadomes prezidentūras secinājumus, kas pieņemti 1993. gada 21. un 22. jūnijā Kopenhāgenā un ir pazīstami arī kā Kopenhāgenas kritēriji,

– ņemot vērā ANO īpašo referentu 2025. gada 4. augusta paziņojumus par Serbijas valdības represijām pret studentu kustību,

– ņemot vērā Serbijas konstitūcijas 14. pantu par nacionālo minoritāšu aizsardzību,

– ņemot vērā Parlamenta iepriekšējās rezolūcijas par Serbiju, īpaši 2025. gada 22. oktobra rezolūciju par polarizāciju un aizvien pieaugošajām represijām Serbijā gadu pēc Novisadas traģēdijas[4],

– ņemot vērā Parlamenta 2026. gada 11. marta rezolūciju par ES paplašināšanās stratēģiju,

– ņemot vērā Ārlietu komitejas darba braucienu uz Serbiju 2026. gadā no 22. un 24. februārim,

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A10-0163/2026),

A. tā kā paplašināšanās ir svarīgs ES ārpolitikas instruments un stratēģisks ģeopolitisks ieguldījums kontinenta mierā, stabilitātē, drošībā un labklājībā;

B. tā kā katra kandidātvalsts paplašināšanās procesa gaitā tiek vērtēta

---

4 OV C, C/2026/2098, 29.4.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2098/oj.

atbilstoši tās nopelniem Kopenhāgenas kritēriju izpildē, pēc tā, kā tā respektē Eiropas kopīgās tiesības un vērtības, cik nelokāma ir apņēmība šīs tiesības un vērtības ievest un aizsargāt minoritātes, kā arī pēc saskaņotības ar ES ārpolitiku un drošības politiku; tā kā nav nekāda saīsinātā ceļa uz dalību ES;

C. tā kā Serbijai ir jādara vairāk, lai labāk saskaņotu savu ārpolitiku ar ES ārpolitiku un drošības politiku, jo konkrētas darbības, paziņojumi un augsta līmeņa kontakti, tostarp Serbijas prezidenta dalība 2025. gada 9. maija militārajā parādē Maskavā, ir pretrunā galvenajām ES ārpolitikas nostājām, jo īpaši attiecībā uz Krieviju;

D. tā kā ar ES saistītās reformas Serbijā ir ievērojami palēninājušās vai ir parādījies regress vairākās svarīgās jomās, jo īpaši pievienošanās procesa pamatjautājumos, piemēram, tiesiskuma, pamattiesību un mediju brīvības jomā; tā kā Komisija konstatē nemitīgus trūkumus demokrātisko iestāžu darbībā; tā kā līdz šim ir provizoriski slēgtas tikai 2 no 35 sarunu sadaļām;

E. tā kā pēdējos gados Serbijā valdošā koalīcija visu laiku vājina politiskās tiesības un pilsoniskās brīvības, izdarot spiedienu uz neatkarīgajiem medijiem, akadēmiskajām aprindām, mazākumtautībām, politisko opozīciju un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, vienlaikus sistemātiski vājinot iestādes un nojaucot robežas starp partiju, valsti un mediju varu;

F. tā kā Serbija joprojām ir kritiski svarīgs kaujas lauks ārvalstu dezinformācijas kampaņām, jo īpaši no Krievijas un Ķīnas puses, kuru mērķis ir radīt pret Rietumiem vērstus vēstījumus, no kuriem daudzus rada un izplata Serbijas pašas rīcībspēki; tā kā Serbijā brīvi darbojas tādi Krievijas propagandas kanāli kā *RT Balkan* (agrāk *Russia Today*) un *Sputnik* un tiem ir būtiska ietekme pret ES vērstu un antidemokrātisku vēstījumu veidošanā un izplatīšanā visā reģionā; tā kā šos vēstījumus popularizē arī valsts mediji;

G. tā kā neatkarīgo mediju 2024. gada monitoringā tika atklāts, ka Serbijas mediji uzrāda pastāvīgu regresu demokrātijas jomā, jo valdošais vairākums aizņem vairāk nekā 90 % no skatītākā ziņu raidlaika valsts televīzijas kanālos un tiek attēlots pārsvarā neitrāli vai pozitīvi, savukārt opozīcija saņem mazāk nekā 10 % raidlaika un lielākoties tiek rādīta negatīvā gaisām;

H. tā kā saskaņā ar 23. sadaļu Serbijai ir jāpierāda reāli uzlabojumi pie mazākumtautībām piederošu personu tiesību efektīvā īstenošanā; tā kā reliģijas brīvība ir viena no Eiropas pamatvērtībām un cilvēka pamattiesībām; tā kā tādēļ Serbijai ir pienākums šo brīvību ievērot un garantēt ikvienai personai, kas dzīvo tās teritorijā, saskaņā ar tās starptautiskajām saistībām un cilvēktiesību jomas pienākumiem;

I. tā kā sociālā situācija Serbijā joprojām ir sarežģīta; tā kā UNICEF norāda, ka Serbijā ir viens no zemākajiem vienlīdzības līmeņiem

Eiropā; tā kā 2024. gadā 13,6 % iedzīvotāju piedzīvoja smagu materiālo un sociālo nenodrošinātību, nabadzības vai sociālās atstumtības riska rādītājs 2023. gadā bija 27,2 % un jauniešu bezdarba līmenis bija 24,5 %; tā kā lauku iedzīvotāji joprojām ir īpaši neaizsargāti;

J. tā kā ES joprojām ir galvenā Serbijas tirdzniecības partnere (2024. gadā tirdzniecība ar ES veidoja 58,3 % no Serbijas kopējā tirdzniecības apjoma) un galvenais investīciju avots un lielākā finansiālās palīdzības sniedzēja; tā kā ES joprojām lielā mērā ir lielākais ES valstīs strādājošo serbu nosūtīto naudas pārvedumu avots, tā kā no ES mājiniekiem nosūtītā nauda ir būtisks un stabils ienākumu avots daudzām Serbijas mājsaimniecībām un tai ir būtiska nozīme valsts ekonomikā,

Apņemšanās pievienoties ES

1. uzsver, ka progress pievienošanās ES procesā – patiesi uz nopelniem balstītā procesā – ir atkarīgs no tā, vai tiks pilnībā ievērotas ES vērtības un demokrātija, tiesiskums un pamattiesības, ko nosaka Kopenhāgenas kritēriji; uzsver, ka tas nozīmē ne tikai reformu pieņemšanu, bet arī to rūpīgu un pilnīgu īstenošanu, jo pastāvīgā plaisa starp tiesību aktu saskaņošanu un efektīvu īstenošanu joprojām apdraud Serbijas progresu; uzsver, ka ikvienas valsts virzība uz integrāciju ES ir jānovērtē pēc tās nopelniem un ka neviena valsts nedrīkst tikt saistīta ar citu valsti vai uzskatīta par daļu no kopuma; uzsver, ka nav pieļaujamas nekādas atlaides ES vērtību un pamatprincipu jautājumos, jo pievienošanās ES ir reizē tehnisks un politisks process;

2. norāda, ka Komisijas 2025. gada ziņojumā ir norādīts, ka Komisijas ieteikumu īstenošanai ir zināmas sagataves un daļa ieteikumu ir īstenoti; tomēr pauž nožēlu par to, ka Serbijas galvenās saistības, kas izklāstītas tās 2024. gada novembra neoficiālajā dokumentā un kuru mērķis ir novērst atlikušos šķēršļus 3. sarunu kopas atvēršanai, joprojām lielā mērā nav izpildītas; tāpēc pauž nožēlu par valdības neseno musinošo retoriku, kas vērsta pret valstīm, kuras neatbalstīja 3. sarunu kopas atvēršanu;

3. uzsver, ka ir jāsaglabā paplašināšanās procesa uzticamība, piemērojot stingrus un taisnīgus nosacījumus un vienlaikus nodrošinot, ka attiecīgā gadījumā tiek pienācīgi atzīti reformu centieni;

4. atgādina par Serbijas pausto apņemšanos, ka dalība ES ir tās stratēģiskais mērķis, taču norāda, ka paustās saistības bieži neatspoguļojas praksē, kā tas tika uzsvērts, piemēram, kad Serbijas augstākie pārstāvji 2025. gada decembrī nepiedalījās ES un Rietumbalkānu samitā; uzsver, ka šīs pastāvīgās neatbilstības dēļ ir jāgūst skaidrība par Serbijas virzību uz Eiropu; aicina Serbiju

pamanāmi apliecināt savu nemainīgo apņemšanos ievērot ES vērtības un standartus un konsekventi demonstrēt apņēmību pievienoties ES;

5. vēlreiz uzsver Rietumbalkānu stratēģisko nozīmi pašreizējā ģeopolitiskajā kontekstā visas ES drošībai un stabilitātei; norāda, ka Serbijas lieluma un ģeopolitiskā novietojuma dēļ tai ir tieša ietekme uz reģiona vispārējo stabilitāti; tādēļ nosoda Serbijas mēģinājumus izveidot ietekmes sfēru un veikt darbības, kas apdraud kaimiņvalstu suverenitāti;

6. atkārtoti norāda, ka Serbijai patiešām ir skaidri un konsekventi jāparāda sava ģeopolitiskā orientācija uz dalību ES, tostarp pilnībā jāpieskaņojas ES kopējai ārpolitikai un drošības politikai (KĀDP), jo īpaši ierobežojošajiem pasākumiem, ko ES veic saistībā ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu, un pauž dziļas bažas par to, ka Serbija joprojām nepieskaņojas ES KĀDP; pauž nožēlu par to, ka tās pieskaņošanās ir viena no zemākajām starp kandidātvalstīm; norāda, ka Serbijas nesaskaņotība ar ES ārpolitiku, tostarp tās nespēja pieņemt ierobežojošus pasākumus, neatbilst vienam no Reformu un izaugsmes mehānisma regulas 3. pantā noteiktajiem konkrētajiem mērķiem[5]; atkārtoti pauž viedokli, ka pilnīga pieskaņošanās joprojām ir neapspriežama pievienošanās prasība; atzinīgi vērtē Serbijas neseno pieskaņošanos Padomes lēmumiem (KĀDP) 2026/438[6] un (ES) 2025/490[7], taču atkārtoti norāda, ka selektīva pieskaņošanās nav pietiekama;

7. pauž nožēlu par Serbijas pastāvīgajām ciešajām saitēm un partnerību ar Krieviju, kas turpina padziļināties, kas savukārt raisa bažas par valsts stratēģisko ievirzi un mazina paļāvību, ka uz Serbiju var paļauties tās ceļā uz ES; uzsver, ka Serbijas virzībai uz Eiropu ir vajadzīga skaidra stratēģiska izvēle; uzsver, ka balansēšana starp ES un citiem ģeopolitiskajiem dalībniekiem nav saderīga ar politisko uzticēšanos, kas tiek sagaidīta no kandidātvalsts; aicina Serbijas iestādes atturēties no publiskiem vēstījumiem un darbībām, kas ir

---

5 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1449 (2024. gada 14. maijs), ar ko izveido Rietumbalkānu reformu un izaugsmes mehānismu (OV L, 2024/1449, 24.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj).

6 Padomes Lēmums (KĀDP) 2026/438 (2026. gada 23. februāris), ar kuru groza Lēmumu (KĀDP) 2022/266 par ierobežojošiem pasākumiem, ar ko reaģē uz Krievijas Federācijas īstenoto konkrētu valdības nekontrolētu Ukrainas teritoriju nelikumīgo atzīšanu, okupāciju vai aneksiju (OV L, 2026/438, 23.2.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2026/438/oj).

7 Padomes Lēmums (ES) 2025/490 (2025. gada 18. februāris) par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Nolīgumu par Horvātijas Republikas dalību Eiropas Ekonomikas zonā un trīs ar to saistītus nolīgumus (OV L, 2025/490, 18.3.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/490/oj).

pretrunā galvenajām ES ārpolitikas un drošības politikas nostājām;

8. pauž dziļas bažas par Krievijas un Ķīnas investīcijām Serbijā un to pieaugošo ietekmi uz politiskajiem un ekonomiskajiem procesiem reģionā; nosoda Krievijas Federācijas ekonomiskās attīstības ministra, kurš ir iekļauts ES sankciju sarakstā, augsta līmeņa vizīti Belgradā 2026. gada martā; aicina nekavējoties slēgt tā dēvēto Krievijas-Serbijas humānās palīdzības centru Nišā, kas darbojas kā bāze Krievijas militārās izlūkošanas aģentūras GRU darbībai no šīs kandidātvalsts, un mudina Serbiju izbeigt visu militāro sadarbību ar Krieviju, jo tā rada pamatotus jautājumus par Serbijas stratēģisko orientāciju un saskaņotību ar ES drošības interesēm; nosoda Krievijas iejaukšanās darbības Serbijā; atgādina, ka Serbija tiek aktīvi izmantota kā reģionāla platforma dezinformācijas un maldinošas informācijas kampaņu izplatīšanai visā Rietumbalkānu reģionā;

9. pauž bažas par to, ka Serbija palielina savu militāro kapacitāti, kas kombinējas ar aizvien draudošākiem izteikumiem, kas vērsti pret kaimiņvalstīm, un par sadarbības padziļināšanos drošības un aizsardzības jomā ar Ķīnu, kas cita starpā izpaužas kā īpašo spēku mācības un stratēģisko nolīgumu paplašināšana, kā arī par Ķīnas drošības tehnoloģiju pieaugošo klātbūtni; stingri nosoda to, ka Serbija nesen iegādājās Ķīnas CM-400AKG “gaiss-zeme” ballistiskās raķetes; brīdina, ka šāda bruņošanās maina reģiona drošības līdzsvaru un apdraud reģiona stabilitāti un labas kaimiņattiecības ar apkārt esošajām NATO dalībvalstīm; uzsver, ka šāds pirkums ir pretrunā ES KĀDP un rada nopietnus jautājumus par Serbijas ģeopolitisko orientāciju; uzsver, ka lielākiem aizsardzības iepirkumiem no autoritāriem stratēģiskiem ES konkurentiem ir vajadzīga pilnīga pārredzamība un rūpīgs novērtējums par to ietekmi uz reģiona stabilitāti, sadarbspēju un Serbijas pasludināto virzību uz Eiropu; ar bažām norāda uz neseno Serbijas valdošās partijas un Ķīnas Komunistiskās partijas sadarbības memorandu, kas rada papildu jautājumus par Serbijas stratēģisko apņemšanos turpināt virzību uz ES;

10. nosoda to, ka Serbija ir kļuvusi par galveno bāzi Krievijas izlūkdienestiem sabotāžas darbību veikšanai Eiropā; pauž nopietnas bažas par ticamiem ziņojumiem, kuros norādīts, ka Serbija ir kļuvusi par svarīgu operatīvo centru Krievijas hibrīddarbībām un destabilizācijas darbībām Eiropā; jo īpaši norāda uz dokumentētajiem gadījumiem, kad personas, ko savervējuši un finansējuši ar Krievijas izlūkdienestiem saistīti rīcībspēki, veikušas koordinētas provokācijas un darbības, kuru mērķis bijis izraisīt etnisku un reliģisku spriedzi ES dalībvalstīs; turklāt norāda, ka ir ziņas par organizētiem tīkliem, kas darbojas no Serbijas teritorijas, tostarp par personu apmācīšanu un izvietošanu destabilizējošu darbību veikšanai citās Eiropas valstīs un ES kaimiņvalstīs; aicina Serbijas iestādes nekavējoties veikt efektīvus pasākumus, lai izmeklētu un novērstu šādas darbības un

sauktu pie atbildības par tām;

11. pauž nožēlu par Serbijas atturēšanos ANO Ģenerālās asamblejas balsojumā par tās 2026. gada februāra rezolūciju, ar ko atbalsta taisnīgu un ilgstošu mieru Ukrainā; uzskata, ka šādi balsojumi vēl vairāk vājina uzticēšanos Serbijas stratēģiskajai apņēmībai virzīties uz Eiropu;

12. pauž bažas par to, ka Serbija saglabā novērotāja statusu Kolektīvās drošības līguma organizācijas parlamentārajā asamblejā, kas ir Krievijas Federācijas vadīta drošības struktūra, un turpina īstenot brīvās tirdzniecības nolīgumu ar Eirāzijas Ekonomikas savienību;

13. pauž nožēlu par to, ka Serbija ir panākusi ierobežotu progresu vai nav panākusi nekādu progresu attiecībā uz kritēriju izpildi dalībai ES daudzās citās sarunu sadaļās; konstatē, ka ir izveidota operatīvā grupa, kuras mērķis ir paātrināt ar ES saistīto reformu īstenošanu; aicina Serbiju demonstrēt konkrētus un visaptverošus pasākumus, kas apliecina valsts apņemšanos īstenot reformas, kuras nepieciešamas dalībai ES; atkārtoti norāda, ka ES pievienošanās sarunas ar Serbiju būtu jāvirza uz priekšu tikai tad, kad Serbija pieskaņosies ES sankcijām pret Krieviju, un pamatojoties uz izmērāmu un ilgtspējīgu progresu pamatjautājumu kopā, jo īpaši attiecībā uz tiesiskumu, brīvām un godīgām vēlēšanām, cīņu pret korupciju un organizēto noziedzību, tiesu iestāžu neatkarību, mediju brīvību un valsts pārvaldes reformu un demokrātisko iestāžu darbību; aicina Komisiju stingri piemērot principu “pamatjautājumi vispirms” un jebkādu būtisku regresu atspoguļot no pirmspievienošanās instrumenta piešķirtā finansiālā atbalsta summās un intensitātē;

14. atkārtoti norāda, ka pievienošanās ES ir visu sabiedrību skarošs process, un aicina Serbijas valdību popularizēt pievienošanās ES, ES finansiālā atbalsta un ar pievienošanos saistīto reformu nozīmi un ieguvumus Serbijas iedzīvotāju vidū; aicina ES un tās iestādes pastiprināt komunikācijas un informēšanas darbības Serbijā, lai labāk uzsvērtu ES atbalsta ietekmi un ieguvumus;

15. atkārtoti aicina Serbiju panākt ticamu progresu un pastiprināt centienus, lai novērstu ārvalstu un pašmaāju īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos, tostarp dezinformāciju un pret Rietumiem vērstu retoriku, kam ir plašāka ietekme, kura sniedzas pāri Serbijai un ietekmē visu reģionu;

16. pauž nožēlu par zemo atbalstu dalībai ES Serbijā, ko rada valdības kontrolēto mediju, dažu Serbijas augstāko amatpersonu un valdošās partijas locekļu ilgstoši izplatītais manipulatīvais, pret ES vērstais vēstījums, tostarp augstākajā līmenī; aicina Serbiju apkarot dezinformāciju, ieskaitot vēstījumus par Krievijas karu pret Ukrainu, un jo īpaši izbeigt valsts sponsorētas dezinformācijas kampaņas, to

vietā piedāvājot saskaņotu un konstruktīvu vēstījumu par valsts virzību uz ES; aicina ES uzlabot sadarbību ar Serbijas nevalstiskajām organizācijām, lai stiprinātu demokrātisko noturību un cīnītos pret hibrīddraudiem; pauž dziļu nožēlu par pastāvīgajiem, konsekventajiem un sistemātiskajiem pret Rietumiem vērstajiem vēstījumiem Serbijas medijos, kuros ES galvenokārt tiek attēlota negatīvā gaismā, savukārt Krievija, Ķīna un arvien vairāk arī ASV tiek atainotas pozitīvi;

17. ar īpašām bažām norāda uz Komisijas konstatējumu, ka Serbija nav veikusi nekādus pasākumus, lai apkarotu ārvalstu īstenotu manipulāciju ar informācij un iejaukšanos; aicina Serbiju nekavējoties pieņemt un īstenot visaptverošu valsts demokrātiskās noturības sistēmu, tostarp noteikt skaidrus institucionālos pienākumus, veidot regulārus publiskus ziņojumus un nodrošināt neatkarīgo uzraudzības struktūru aizsardzību; mudina ES pastiprināt stratēģisko komunikāciju un klātbūtni Serbijā, lai pretdarbotos vēstījumiem, kas vērsti pret ES; aicina Serbijas iestādes rūpīgi izmeklēt un likvidēt visus šādus dezinfomāciju izplatošus tīklus, kas darbojas no Serbijas teritorijas, un stiprināt sadarbību ar ES dalībvalstīm un partnervalstīm cīņā pret hibrīddraudiem un ārvalstu iejaukšanos; mudina Komisiju kopā ar attiecīgajām tiešsaistes platformām precizēt vairāku tādu mediju profilu darbības apturēšanu, par kuriem ir zināms, ka tie kritizē Serbijas valdību;

18. kategoriski noraida visus Serbijas amatpersonu apgalvojumus, ka ES un dažas tās dalībvalstis kopš 2024. gada novembra ir bijušas iesaistītas studentu protestu organizēšanā, lai uzsāktu „krāsaino revolūciju”; pauž nožēlu par to, ka valsts augstākās amatpersonas aktīvi izplata sazvērestības teorijas par to, ka nojumes sabrukšana ir sabotāžas akts vai teroristu uzbrukums, ko veica un atbalstīja ES dalībvalstis; atkārtoti pauž stingru nosodījumu par to ES pilsoņu nelikumīgu apcietināšanu un izraidīšanu, kuri nāca klajā ar paziņojumiem protestējošo studentu atbalstam; noraida arī Serbijas iestāžu nepamatotos apgalvojumus par to, ka Horvātija iejaucās un piedalījās pašvaldības vēlēšanu norisē 2026. gada martā; nosoda visus šādus nepatiesus apgalvojumus;

19. nosoda nepieņemamo rīcību, apvainojumus, nomelnošanu un naidpilnu retoriku, kas vērsta pret Eiropas Parlamenta deputātiem un citiem politiskajiem dalībniekiem, tostarp Ārlietu komitejas locekļiem, kuri bija devušies darba braucienā uz Serbiju 2026. gada janvārī; šajā sakarā pauž nožēlu par Serbijas prezidenta 2025. gada septembra paziņojumiem, kuros pret Eiropas Parlamenta deputātiem vērsti nicinoši izteikumi;

20. vēlreiz pauž bažas par Komisijas samierniecisko pieeju attiecībā uz Serbiju, neraugoties uz tās gadiem ilgo regresu tiesiskuma, demokrātijas un pamattiesību jomā, kā arī destabilizējošo ietekmi visā reģionā; mudina Komisiju atbalstīt ES pamatvērtības, izmantojot

skaidrāku formulējumu attiecībā uz Serbiju un konsekventi pievērsties tās būtiskajiem trūkumiem, progresa trūkumam un pat regresam; atzinīgi vērtē paplašināšanās komisāra veiktos sākotnējos uzlabojumus Serbijas trūkumu novēršanā un paziņoto Serbijai paredzēto līdzekļu apturēšanu saistībā ar likumdošanas reformām; brīdina par jebkādiem iespējamiem sistemātiskiem Serbijas mēģinājumiem kavēt kaimiņvalstu paātrinātu virzību uz dalību ES, jo īpaši saistībā ar Serbijas stagnāciju ceļā uz pievienošanos; aicina Serbiju cieši saskaņot savu vīzu politiku ar ES sarakstu ar trešām valstīm, kuru valstspiederīgajiem piemēro vīzu prasību;

Demokrātija un tiesiskums

21. pauž bažas par politiskās krīzes padziļināšanos Serbijā, ņemot vērā masveida protestus, kas Serbijā notiek kopš 2024. gada novembra un kas atspoguļo Serbijas tautas reakciju uz sistēmisku korupciju un pārskatatbildības un pārredzamības trūkumu valstī; norāda, ka Parlamenta faktu vākšanas delegācijas 2026. gada janvārī ir konstatējusi, ka galvenie veicinošie faktori ir pieaugošā polarizācija, ierobežots parlamentārais dialogs un vāja uzticēšanās valsts iestādēm; pauž bažas par to, ka daudzās jomās joprojām ir izplatīta korupcija un ir vajadzīga spēcīga politiskā griba efektīvi vērsties pret korupciju, kā arī stingra krimināltiesiska reakcija uz augsta līmeņa korupciju;
22. ar bažām norāda, ka “Transparency International” 2025. gada korupcijas uztveres indeksā Serbijai ir sliktākais vērtējums divu desmitgažu laikā; uzskata, ka tas ir vēl viens brīdinājuma signāls par vājām iestādēm un nepietiekamu pārskatatbildību; atzinīgi vērtē Valsts pretkorupcijas stratēģijas 2024.–2026. gadam pieņemšanu; aicina Serbijas iestādes nodrošināt pilnīgu atbilstību Serbijas Korupcijas apkarošanas padomes ieteikumiem; pauž bažas par to, vai Serbijas Korupcijas novēršanas aģentūra ir neatkarīga;
23. norāda, ka izmeklēšana, kas ierosināta saistībā ar Novisadas dzelzceļa stacijas nojumes sabrukšanu 2024. gadā joprojām turpinās, pauž nožēlu, ka šai lietā tā arī nav kaut cik vērā ņemama progresa; pauž nožēlu par neskaidrībām, kas saistītas ar izmeklēšanu, tostarp pretrunīgiem amatpersonu paziņojumiem, kā arī iespējamām manipulācijām ar pierādījumiem vai to ignorēšanu; asi nosoda jebkādu nepamatotu ietekmi, ar ko saskaras par šo lietu atbildīgā prokuratūra; atkārtoti aicina nodrošināt šā procesa pilnīgu pārredzamību, pārskatatbildību un tiesu iestāžu neatkarību;
24. atgādina, ka Novisadas traģēdija ir atklājusi arī citas strukturālas problēmas Serbijas valsts pārvaldē un pārredzamības un tiesiskuma, pārskatatbildības jomā, kas joprojām ir būtiski reformu elementi jebkurai kandidātvalstij, kura vēlas pievienoties ES; brīdina par to, ka valdība turpina piešķirt līgumu slēgšanas tiesības Ķīnas uzņēmumiem un ko izmanto Ķīnas uzņēmumi, kuriem trūkst pietiekamas pārredzamības, publiskās kontroles un

pārskatatbildības, un uzsver, ka ir jānodrošina pilnīga atbilstība ES publiskā iepirkuma standartiem un principiem;

25. uzskata, ka labākais veids, kā atrisināt politisko krīzi Serbijā, ir sarīkot patiešām brīvas un godīgas vēlēšanas; aicina pilnībā, pārredzami un iekļaujoši īstenot visus ODIHR ieteikumus un uzsver, ka tam cita starpā ir nepieciešams izbeigt spiedienu uz vēlētājiem, tostarp iebiedēšanu un balsu pirkšanu, efektīvi novērst publisko un administratīvo resursu ļaunprātīgu izmantošanu, nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem politiskajiem dalībniekiem, novērst mediju neobjektivitāti un izbeigt nesodāmību par vēlēšanu pārkāpumiem un tamlīdzīgiem nodarījumiem, kā atkārtoti uzsvēruši ODIHR un Komisija;

26. stingri nosoda naidīgo, kādā 10 pašvaldībās notika pašvaldību vēlēšanas 2026. gada 29. martā, un to, ka novērošanas misijas ziņoja par daudziem vardarbīgiem incidentiem, draudiem un balsošanas pārkāpumiem, tostarp iebiedēšanu un spiedienu uz vēlētājiem, uzbrukumiem žurnālistiem, studentiem, aktīvistiem un novērotājiem, vardarbību vēlēšanu iecirkņos, paralēliem vēlēšanu sarakstiem un vēlētāju reģistriem, balsu pirkšanu, vēlētāju pievešanu no citām pilsētām uz vēlēšanu iecirkņiem, reidiem opozīcijas partiju birojos, administratīvo resursu ļaunprātīgu izmantošanu un vienlīdzīgu konkurences apstākļu trūkumu; aicina valsts iestādes nodrošināt pārskatatbildību, veicot izlēmīgu, rūpīgu un pārredzamu izmeklēšanu; norāda uz lielo vēlētāju aktivitāti kā pozitīvu pilsoniskās līdzdalības pazīmi; uzsver, ka brīvām un godīgām vēlēšanām ir nepieciešama efektīva vēlēšanu informācijas vides aizsardzība pret slēptu ietekmi, koordinētu dezinformāciju un to, ka pie varas esošie ļaunprātīgi izmanto strukturālas priekšrocības; nosoda plaši izplatītās vardarbības un iebiedēšanas gaisotni, kas regulāri novērota vēlēšanu periodos Serbijā, kad gan žurnālisti, gan iedzīvotāji saskaras ar sistemātiskiem šķēršļiem, fiziskiem draudiem un tiešiem uzbrukumiem, bet daudzos gadījumos tiesībaizsardzības iestādes neiejaucas, kas liecina par nopietnu demokrātiskās vides pasliktināšanos;

27. atkārtoti aicina rūpīgi un pilnībā īstenot likumu par vienotu vēlētāju reģistru, tostarp attiecībā uz tiesību aktos noteikto termiņu ievērošanu un visu attiecīgo valsts iestāžu pilnīgu un efektīvu sadarbību reģistra revīzijā; atgādina, ka vēlētāju reģistra uzlabošana joprojām ir svarīgs ODIHR ieteikums un priekšnosacījums vēlēšanām, uz kurām var paļauties; uzsver, ka šo pasākumu pienācīga īstenošana ir būtiska, lai nodrošinātu sabiedrības uzticēšanos vēlētāju reģistra precizitātei un integritātei un līdz ar to panāktu sabiedrības uzticēšanos vēlēšanu procesam;

28. pauž nožēlu par pieaugošo vardarbību, fiziskiem uzbrukumiem, nelikumīgu novērošanu un iebiedēšanu, kurai tiek pakļauti žurnālisti un kuras kulminācija bija 2026. gada marta pašvaldību vēlēšanas, kad šādas darbības veica maskēti uzbrucēji; aicina saukt pie

atbildības un tiesāt uzbrucējus; atkārtoti uzsver preses brīvības nozīmi ES kandidātvalstīm;

29. pauž bažas par to, ka arvien lielāku lomu ieņem ārvalstu īstenota manipulācija ar informāciju un iejaukšanās (FIMI) un ārvalstu kiberoperācijas un iejaukšanās Serbijas demokrātiskajos vēlēšanu procesos;

30. ar bažām norāda uz notiekošajām izmaiņām mediju redakcijās un nosoda pieaugošo spiedienu uz atlikušajām neatkarīgajām raidorganizācijām, kas ir daļa no plašāka mediju sagrābšanas procesa; nosoda "RT Balkan" un "Sputnik Srbija" pastāvīgo darbību, ko izmanto, lai visā Rietumbalkānu reģionā popularizētu prokrieviskus vēstījumus un dezinformāciju; atgādina, ka šie tīkli tiek izmantoti, lai apietu Eiropas sankcijas pret Krieviju; mudina Serbijas iestādes vērsties pret hibrīddraudiem un panākt pilnīgu saskaņotību ar Padomes lēmumu par Sputnik un RT apraides darbību apturēšanu;

31. pauž nopietnas bažas par grozījumiem, ko Nacionālā asambleja pieņēma 2026. gada 28. janvārī, lai steidzamības procedūrā grozītu galvenos tiesu likumus bez sabiedriskās apspriešanas, tiesu iestāžu iesaistes vai pienācīga pamatojuma; uzsver, ka tas ir jau kurais nopietnais regress Serbijas ceļā uz pievienošanos ES un tas vēl vairāk vājina tiesu iestāžu neatkarību un prokuratūras autonomiju; pauž nožēlu par to, ka, atstādinot no amata organizētās noziedzības prokurorus, jau ir īstenots tā dēvētais "*Mrdić* likums", tādējādi faktiski apvēršot progresu, kas kopš 2022. gada konstitucionālās reformas panākts tiesu iestāžu reformās, un tādējādi aicinājums tos vēlāk atsaukt ir neaktuāls; pieņem zināšanai, ka šo grozījumu īstenošana ir apturēta; aicina tos steidzami pārskatīt, pilnībā ievērojot Venēcijas komisijas atzinumā sniegtos ieteikumus, un mudina Serbijas iestādes iesniegt skaidru grafiku tiesu iestāžu neatkarības garantiju atjaunošanai; mudina Komisiju, ņemot vērā pieņemtos grozījumus, apturēt turpmāku finansējuma Serbijai no Reformu un izaugsmes mehānisma Balkāniem līdzekļiem;

32. pauž nožēlu par to, ka Serbija nav nodrošinājusi tiesu iestāžu sadarbības ar *Eurojust* nepārtrauktību, jo laikus neiecēla sadarbības prokuroru, kā rezultātā tika slēgts tās sadarbības birojs, negatīvi ietekmēta notiekošā sadarbība un saskaņā ar pieejamo informāciju vairāk nekā 200 lietu ir apturētas vai ietekmētas; pieņem zināšanai *Eurojust* sadarbības prokurora atkārtotu iecelšanu un mudina Serbiju turpināt pienācīgu tiesu iestāžu sadarbību un uzskatīt tiesu iestāžu sadarbību ar ES aģentūrām par pievienošanās pamatpienākumu; aicina Serbijas iestādes nodrošināt pilnīgu un konsekventu iesaisti kā priekšnoteikumu turpmākai līdzekļu izmaksai;

33. turklāt pauž bažas par to, ka Serbijā pieaug pārmērīga ietekme uz tiesu iestādēm, tostarp publiski uzbrukumi tiesnešiem un

prokuroriem, politiski paziņojumi, kas apdraud viņu neatkarību, un mēģinājumi izdarīt spiedienu, izmantojot institucionālus un likumdošanas līdzekļus; brīdina, ka šāda prakse var radīt atturošu ietekmi uz neatkarīgu lēmumu pieņemšanu un vēl vairāk mazināt sabiedrības uzticēšanos tiesu sistēmai; uzsver, ka tiesu iestāžu neatkarība ir efektīvi jāaizsargā gan tiesību aktos, gan praksē; aicina Serbijas iestādes atturēties no jebkādām darbībām vai retorikas, kas var apdraudēt tiesu iestāžu neatkarību, un nodrošināt drošu un labvēlīgu vidi, lai tiesneši un prokurori varētu veikt savus pienākumus bez spiediena; nosoda to, ka Serbijas amatpersonas izmanto valodu, kūdot uz vardarbību;

34. pauž bažas par to, ka visu laiku pienāk signāli, kas norāda uz valsts nozagšanu, tostarp nepamatotu politisko ietekmi uz galvenajām iestādēm, regulatīvajām struktūrām un valsts pārvaldi; uzsver, ka institucionālās neatkarības un pārskatatbildības stiprināšana ir būtiska, lai atjaunotu sabiedrības uzticēšanos un virzītos uz Eiropu;

35. ar bažām norāda, ka prezidenta institūcijai noteikto konstitucionālo lomu un objektivitāti vēl vairāk apdraud pastāvīgas kampaņas un partiju aktīvisms, tostarp, izmantojot kandidātu sarakstus pašvaldību vēlēšanām ar viņa vārdu; nosoda amata un publisko līdzekļu ļaunprātīgu izmantošanu partiju politiskajiem mērķiem, tostarp, bet ne tikai, vēlēšanu kampaņām un vēlētāju mobilizācijai, kas nojauc robežas starp valsti un valdošo partiju;

36. pauž nožēlu par to, ka parlamenta darba pārtraukšana apvienojumā ar pastāvīgu vēlēšanu kampaņas režīmu un augstu polarizāciju veicina Nacionālās asamblejas funkcionalitātes trūkumu; vēlreiz pauž gatavību atbalstīt Nacionālo asambleju un tās deputātus demokrātiskajos procesos, kas saistīti ar Serbijas virzību uz Eiropu, tostarp atbalstīt parlamenta pienācīgu darbību atbilstoši tā reglamentam, izmantojot pastāvošos Eiropas Parlamenta demokrātijas atbalsta instrumentus un iniciatīvas; mudina vēl vairāk stiprināt ES un Serbijas parlamentāro dialogu un regulāri un konstruktīvi iesaistīt Serbiju Eiropas Parlamenta Stabilizācijas un asociācijas parlamentārajā komitejā;

37. pauž dziļas bažas par sistēmiskajām problēmām, kas Serbijā uzsvērtas studentu un dažādos citos protestos, piemēram, problēmām, kas saistītas ar pilsoniskajām brīvībām, varas nošķiršanu, korupciju, vides aizsardzību, institucionālo un finanšu pārredzamību, jo īpaši, kad runa ir par infrastruktūras projektiem;

38. pauž dziļas bažas par *lex specialis* pieņemšanu un tam sekojošo likuma par *Generalštab Modernist Complex* Belgradā “autentisko interpretāciju”, kas faktiski prevalē pār kultūras mantojuma aizsardzības tiesisko regulējumu un apdraud juridisko noteiktību; uzsver, ka šādi *ad hoc* likumdošanas pasākumi vājina tiesiskumu, juridisko paredzamību un tiesu sistēmas vispārējo integritāti; aicina

Serbijas iestādes atcelt šos pasākumus un nodrošināt pilnīgu atbilstību konstitucionālajiem, mantojuma aizsardzības un pilsētplānošanas tiesību aktiem;

39. atgādina, ka saskaņā ar Konstitūciju likumu par Vojvodinas autonomās provinces finansēšanu vajadzēja pieņemt līdz 2008. gada beigām; tādēļ mudina valdību bez turpmākas kavēšanās iesniegt šo jautājumu parlamentam;

Pamatbrīvības un cilvēktiesības

40. atkārtoti pauž atbalstu visu Serbijas iedzīvotāju, tostarp studentu, pamattiesībām brīvi paust savus uzskatus un miermīlīgi protestēt, tai skaitā lai pieprasītu pārskatatbildību un demokrātiskas reformas, kas ir tieši saistītas ar tiesiskumu, kā arī to lai valsts pieskaņojas ES principiem un vērtībām;

41. nosoda to, ka pēdējā gada laikā miermīlīgie protestētāji, studenti, aktīvisti un žurnālisti ir tikuši pakļauti plašam represīvu pasākumu klāstam, tostarp pārmērīgam spēka pielietojumam un policijas vardarbībai, patvaļīgai aizturēšanai un arestiem, politiski motivētai izraidīšanai, nelikumīgai novērošanai, ar dzimumu saistītai vajāšanai un iebiedēšanai tiešsaistē, tostarp intīmu materiālu izplatīšanai bez piekrišanas, kā arī publisko reģistru personas datu ļaunprātīgai izmantošanai, lai vērstos pret miermīlīgiem protestētājiem, un citiem iebiedēšanas un nepareizas izraidīšanas veidiem; prasa noteikt mērķtiecīgas sankcijas pret personām, kas ir atbildīgas par nopietniem un sistemātiskiem tiesību aktu un cilvēktiesību pārkāpumiem Serbijā;

42. nosoda vardarbības vilni, ko izraisīja neformālas bandas, kurām ir ciešas saiknes ar valdošo partiju un kuras darbojas nesodīti un uzbrūk protestētājiem; aicina Serbijas iestādes nodrošināt miermīlīgo protestu dalībnieku aizsardzību;

43. aicina steidzami, objektīvi un pārredzami izmeklēt visas aizdomas attiecībā uz gadījumiem par nevajadzīga un nesamērīga spēka lietošanu un nelikumīgu demonstrantiem novērošanu; aicina iestādes pārtraukt vēršanos pret personām par viņu leģitīmām darbībām un nodrošināt politisko tiesību pilnīgu ievērošanu;

44. joprojām bažījas par “Amnesty International” un SHARE fonda ziņojumiem, kuros cita starpā norādīts, ka Serbijas iestādes ir izmantojušas nelikumīgu spiegprogrammatūru, piemēram, *Pegasus*, lai novērotu aktīvistus, žurnālistus, pilsoniskās sabiedrības locekļus un iedzīvotājus, un pauž dziļas bažas par to, ka trūkst atbilstošu institucionālu vai neatkarīgu uzraudzības reakciju uz spiegprogrammatūras izmantošanas gadījumiem; aicina Serbijas valdību nekavējoties izbeigt šādu praksi, rūpīgi izmeklēt visus šādus gadījumus un saukt vainīgos pie atbildības; mudina Komisiju veikt turpmākus pasākumus saistībā ar šiem incidentiem un izdarīt

spiedienu uz Serbijas iestādēm, lai tās veiktu pilnīgu un neatkarīgu izmeklēšanu; stingri nosoda Serbijas informācijas un telekomunikāciju ministra nepieņemamos paziņojumus, kas sniegti 2026. gada 4. aprīlī, par policijas vardarbību pret iedzīvotājiem; pauž dziļas bažas par stratēģiskas tiesvedības pret sabiedrības līdzdalību (SLAPP) izmantošanu pret pētnieciskajiem žurnālistiem un pilsoniskās sabiedrības aktīvistiem;

45. pauž dziļas bažas par ticamiem apgalvojumiem par skaņas ieroča pielietošanu pret miermīlīgiem protestētājiem; norāda, ka šis starpgadījums netiek ātri un pārredzami izmeklēts; atgādina par Eiropas Padomes 2025. gada aprīļa pagaidu pasākumu attiecībā uz demonstrantu aizsardzību un uzsver, ka šādu apgalvojumu neizmeklēšana var būt Eiropas Cilvēktiesību konvencijas pārkāpums; aicina Serbijas iestādes nekavējoties veikt objektīvu izmeklēšanu un nodrošināt vainīgo saukšanu pie atbildības; norāda, ka Serbija iegādājas Ķīnas aparatūru un programmatūru par samazinātām cenām, lai pastiprinātu savu iedzīvotāju uzraudzību, jo īpaši ieviešot plašas videonovērošanas sistēmas un uzlabojot sejas atpazīšanu sabiedriskās vietās, sadarbojoties ar Huawei Belgradā īstenotā projekta “Droša pilsēta” ietvaros; pauž nopietnas bažas par ziņojumiem, ka Serbijas iestādes ir izmantojušas ES pirmspievienošanās līdzekļus, lai iegādātos biometrisko un kriminālistikas programmatūru no Krievijas uzņēmuma “Papilon”, uz kuru attiecas ES sankcijas; aicina Komisiju nodrošināt pilnīgu atbilstību ES ierobežojošajiem pasākumiem visās ES finansētajās programmās; pauž nožēlu par iebiedēšanas kampaņu, ko Serbijas iestādes īsteno pret miermīlīgiem studentiem, žurnālistiem un aktīvistiem, balstoties uz strīdīgu Krievijas Federālā drošības dienesta (*FSB*) ziņojumu, lai nepatiesi apsūdzētu protestētājus skaņas lielgabala izmantošanā Slavijas laukuma protestos 2025. gada 15. martā Belgradā; uzsver, ka baiļu izmantošana par ieroci, lai apspiestu pilsonisko opozīciju, ir pilnībā nepieņemama un nesavienojama ar ES pamatvērtībām; stingri nosoda nesenos Serbijas augstāko amatpersonu uzbrukumus Eiropas Parlamenta deputātiem, tostarp nepatiesas apsūdzības par to, ka viņi ir izplatījuši melus un maldinošu informāciju par protestiem;

46. pauž dziļas bažas par verbālu uzbrukumu un nomelnošanas kampaņu pastiprināšanos un spaidu piemērošanu pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas iestājas par tiesiskumu; pauž bažas arī par to, ka pilsoniskās sabiedrības organizācijas Serbijā saskaras ar aizvien lielākām problēmām, tostarp ierobežojošiem nosacījumiem, finansējuma ierobežojumiem, policijas reidiem un citādu iebiedēšanu no valsts iestāžu puses; uzsver, cik svarīgs ir satvars, kas dod iespēju vietējām aktīvām pilsoniskās sabiedrības organizācijām iekļaujošā un jēgpilnā veidā piedalīties rīcībpolitiku veidošanā, tai skaitā ES integrācijas procesos; aicina iestādes nodrošināt drošu vidi pilsoniskās sabiedrības brīvai darbībai un atturēties no jebkādām darbībām, kas apdraud tās neatkarību un darbu; nosoda žurnālistu

un mediju darba apstākļu pasliktināšanos; mudina Serbiju novērst regresu vārda brīvības jomā; ar bažām norāda, ka 2025. gada pasaules preses brīvības indeksā Serbija sasniedza līdz šim zemāko rādītāju, ierindojoties 96. vietā no 180 valstīm un piekšpēdējā vietā Eiropā;

47. pauž dziļas bažas par naidīgas vides radīšanu neatkarīgiem medijiem un atsevišķiem žurnālistiem, izmantojot augstāko politisko amatpersonu verbālus uzbrukumus; pauž nopietnas bažas par to, ka pagājušajā gadā ir palielinājies reģistrēto uzbrukumu skaits žurnālistiem, kā arī par kriminālvajāšanas rādītāju samazināšanos, kas veicina nesodāmību; uzsver pastāvīgās strukturālās problēmas mediju piederības jomā, nepietiekamu regulatīvo uzraudzību un patiesa mediju plurālisma trūkumu; ar bažām norāda uz mediju īpašumtiesību koncentrāciju un valdību atbalstošo mediju nesamērīgo ietekmi, kas ierobežo plurālismu un veicina dezinformācijas izplatīšanos; aicina Serbijas iestādes nodrošināt patiesi neatkarīgu un daudzveidīgu mediju vidi saskaņā ar Eiropas standartiem;

48. ar dziļām bažām norāda, ka Serbijas Elektronisko mediju regulatīvā iestāde (REM) joprojām nespēj nopietni darboties, jo tai aizvien trūkst likumīgas, darbotiesspējīgas un no politiskas iejaukšanās brīvas padomes; atgādina, ka Nacionālajai asamblejai otro gadu pēc kārtas nav izdevies ievēlēt tās locekļus; uzsver, ka REM pastāvīgā paralizēšana apdraud regulatīvo uzraudzību paaugstinātas politiskās polarizācijas laikā; atgādina, ka Komisija ir atkārtoti uzsvērusi, ka ir vajadzīga pilnībā funkcionējoša un neatkarīga REM kā būtiska mediju plurālisma garantija; uzsver, ka ir ārkārtīgi svarīgi nodrošināt REM neatkarību un efektīvu darbību; atzinīgi vērtē pilsoniskās sabiedrības organizāciju, profesionālo apvienību un citu pilnvarotu priekšlikumu iesniedzēju dalību iekļaujošā atlases procesā, neraugoties uz pārkāpumiem un procedūras neievērošanu, un uzskata, ka šāda līdzdalība uzsver nepieciešamību atzīt procesa rezultātus, lai novērstu pienācīgi atlasītu kandidātu atsaukšanas iemeslus; uzskata, ka gan procesa, gan nākamās REM padomes uzticamību var atjaunot, tikai atgriežoties procedūras likumīgajā posmā un atzīstot pēdējā iekļaujošā atlases procesa rezultātus;

49. pauž bažas par Serbijas mediju vides neatkarību, uzticamību un integritāti; jo īpaši uzsver dezinformācijas un prokrieviskas propagandas izplatīšanu, ko veic ar valsti saistīti mediji, piemēram, “Pink TV” un “Informer TV”; aicina Serbijas valdību veikt atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu mediju darba pārredzamību, informācijas precizitāti un žurnālistikas standartu ievērošanu; mudina Serbiju novērst regresu mediju brīvības jomā un pieskaņoties Eiropas Mediju

brīvības aktam[8]; uzsver, ka mediju un digitālās pratības stiprināšanai ir būtiska nozīme cīņā pret dezinformāciju, ārvalstu īstenotu manipulāciju ar informāciju un iejaukšanos un tā ļauj pretdarboties pret ES vērstiem vēstījumiem, kā arī stiprina demokrātijas noturību; aicina Serbiju turpināt izstrādāt un īstenot visaptverošas un iekļaujošas medijpratības iniciatīvas visā izglītības sistēmā;

50. ar bažām raugās uz politisko partiju plašo kontroli pār iecelšanu amatā publiskajā sektorā, valsts aģentūrās, valsts uzņēmumos, uzraudzības padomēs un galvenajās regulatīvajās struktūrās, jo politiskais atbalsts mazina administrācijas profesionalitāti un pārskatatbildību;

51. uzsver, ka ir svarīgi aizsargāt akadēmisko brīvību un institucionālo autonomiju saskaņā ar Eiropas augstākās izglītības telpas principiem; pauž dziļas bažas par ziņojumiem par finansiālu, administratīvu un fizisku spiedienu uz akadēmiskajiem mācībspēkiem un valdības iejaukšanos universitāšu institucionālajā autonomijā, tostarp politiskiem draudiem Belgradas Universitātes rektoram un fakultāšu dekāniem visā Serbijā, akadēmisko mācībspēku atlaišanu un ziņojumiem par policijas darbošanos universitāšu telpās; aicina Serbijas iestādes nekavējoties izbeigt šo praksi un pilnībā ievērot universitāšu autonomiju saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību konvenciju; nosoda politisko spiedienu uz universitātēm un citām pētniecības iestādēm; nosoda pasniedzēju, pētnieku un citu akadēmisko darbinieku nomelnošanu valdību atbalstošos medijos; nosoda policijas reidu Belgradas Universitātes telpās, ko pārraidīja valdību atbalstošos dzeltenais medijs, kā vēl vienu spiediena un iebiedēšanas veidu akadēmiskajām aprindām un akadēmiskajām brīvībām;

52. ar bažām norāda, ka Serbijas valdības rīcība izglītības un akadēmiskās brīvības jomā apdraud standartus saskaņā ar 25. un 26. sadaļu, kas ir vienīgās divas sadaļas, kuras Serbija ir provizoriski slēgusi; aicina Komisiju izvērtēt, vai joprojām tiek izpildīti nosacījumi 25. un 26. sadaļas provizoriskai slēgšanai;

53. pauž nopietnas bažas par pieaugošo politisko iejaukšanos Serbijas kultūras iestādēs, tostarp spiedienu uz mākslinieciskо programmu veidošanu, pārvaldības struktūrām un finansēšanas lēmumiem, kā arī uz kultūras mantojuma aizsardzības iestādēm un profesionāļiem; norāda uz ziņojumiem par ierobežojumiem attiecībā uz piekļuvi kultūras saturam, kas apdraud iedzīvotāju tiesības piedalīties kultūras dzīvē, kultūras programmu atcelšanu, kultūras speciālistu atlaišanu un spiedienu uz ekspertiem, kuri iesaistīti kultūras mantojuma aizsardzībā; uzsver, ka mākslinieciskās izpausmes

---

8 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1083 (2024. gada 11. aprīlis), ar ko izveido vienotu satvaru mediju pakalpojumiem iekšējā tirgū un groza Direktīvu 2010/13/ES (Eiropas Mediju brīvības akts) (OV L, 2024/1083, 17.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

brīvība, institucionālā autonomija un profesionālā neatkarība ir demokrātiskas dzīves neatņemamas sastāvdaļas; aicina Serbijas iestādes pilnībā ievērot šos principus saskaņā ar Eiropas standartiem un Eiropas Cilvēktiesību konvenciju un izveidot pārredzamu, uz nopelniem balstītu un depolitizētu kultūras pārvaldību, nodrošinot taisnīgu un neatkarīgu publiskā finansējuma piešķiršanu un labvēlīgu vidi kultūras un radošajām nozarēm bez politiskas iejaukšanās;

54. atkārtoti uzsver, ka Serbijai ir jānodrošina pamattiesību ievērošanas aizsardzības leģislatīvo un institucionālo sistēmu konsekventa un efektīva īstenošana, jo īpaši attiecībā uz politiku, kas risina šīs problēmas, pieņemot un pilnībā īstenojot iesniegtos rīcības plānus par vardarbību pret sievietēm, deinstitucionalizāciju un vardarbību pret bērniem; pauž bažas par pastāvīgi augsto ar dzimumu saistītas vardarbības līmeni Serbijā, tostarp šādas vardarbības digitālo dimensiju, un aicina Serbijas iestādes nodrošināt reaģēšanu uz to ar atbilstošiem rīcības plāniem, finansējumu un īstenošanas mehānismiem;

55. aicina Serbiju praksē nodrošināt visu nacionālo minoritāšu tiesību ievērošanu un demonstrēt patiesu apņemšanos atrisināt atlikušās domstarpības, tostarp nodrošināt tām piekļuvi izglītībai, informācijai un reliģiskajām ceremonijām viņu valodā un neierobežotu pārstāvību valsts pārvaldē saskaņā ar savstarpīguma principu, kad vien iespējams, un saskaņā ar visiem attiecīgajiem Eiropas standartiem; pauž nožēlu par to, ka nacionālās minoritātes ministru līmenī nav pārstāvētas kopš 2025. gada, jo īpaši, kad apspriesti cilvēktiesību un minoritāšu tiesību jautājumi; norāda, ka, lai gan Serbijas tiesiskais un politiskais regulējums attiecībā uz nacionālo minoritāšu aizsardzību kopumā ir ieviests, joprojām pastāv būtiski trūkumi tā efektīvā un konsekventā īstenošanā; atzīmē ievērojamo kavēšanos jauna nacionālo minoritāšu tiesību īstenošanas rīcības plāna izstrādē (plāns beidzot tika pieņemts 2026. gada 28. maijā) un uzsver, ka Serbijai tas ir nekavējoties jāīsteno; aicina veikt turpmākus konkrētus pasākumus, tostarp noteikt skaidrus termiņus, pienācīgus resursus un stingrus uzraudzības mehānismus; aicina pilnībā īstenot diskriminācijas novēršanas tiesību aktus un pastiprināt centienus, lai nodrošinātu nediskriminējošu attieksmi pret visām nacionālajām un citām minoritātēm; aicina veikt efektīvu izmeklēšanu un tiesāt tos, kas vainojami naida motivētu noziegumu pastrādāšanā; nosoda vēršanos pret nacionālajām minoritātēm, tostarp slovākiem, rumāņiem, bulgāriem un horvātiem, viņu iebiedēšanu, uzbrukumiem viņiem un viņu vajāšanu un uz etnisko izcelsmi balstītu apvainojumu izteikšanu valdību atbalstošos medijos; uzsver, ka izmērāms un pārbaudāms progress minoritāšu aizsardzībā būtu jāuzskata par daļu no pamatjautājumu kopas ar skaidriem kritērijiem un uzraudzību;

56. uzsver, ka praksē piekļuve izglītībai mazākumtautību valodās joprojām ir ierobežota un tā ir jāgarantē visos līmeņos bez kavēšanās vai administratīviem šķēršļiem saskaņā ar minoritāšu pamattiesībām;

aicina Serbiju aizsargāt un popularizēt savu nacionālo minoritāšu kultūras mantojumu un tradīcijas, jo īpaši – radīt pozitīvu gaisotni izglītībai minoritāšu valodās, un pauž nožēlu par minoritāšu tiesību pārkāpumiem šajā jomā; uzsver, ka ir pilnībā jānodrošina pietiekams skaits skolotāju, mācību grāmatu un materiālu; aicina Serbiju atturēties no nacionālās identitātes ekspluatēšanas un stingri nosoda reģistrētos pret dažām no tām vērstoss naida runas gadījumus;

57. atzīst nacionālo minoritāšu padomju lomu, taču pauž bažas par to ierobežotajām spējām un aicina sniegt pienācīgu finansiālu un institucionālu atbalstu, lai nodrošinātu to neatkarību;

58. asi nosoda Serbijas iestāžu mēģinājumus graut valstī pastāvošo kopienu nacionālo identitāti; šajā sakarā pauž bažas par tādu naratīvu kā tā dēvētās šopu nācijas izplatīšanu ar mērķi izdzēst bulgāru kopienas pastāvēšanas faktu un noliegt tās vēsturiskās saknes un kultūras mantojumu, kā arī tās tiesības uz pašidentifikāciju, lai gan tās ir aizsargātas saskaņā ar starptautiskajām tiesībām; aicina Serbiju nodrošināt tiesības izmantot minoritāšu grupām, tostarp sievietēm bulgāru kopienā, raksturīgus vārdus un valodu; pauž bažas par dažu minoritāšu grupu demogrāfisko lejupslīdi;

59. aicina Serbijas valdību nodrošināt horvātu minoritātei Serbijā tādas pašas tiesības kā serbu minoritātei Horvātijā un apliecināt patiesu apņemšanos atrisināt neatrisinātos jautājumus attiecībā uz horvātu minoritāti; pauž nožēlu par Serbijas darbībām, tai piesavinoties horvātu kultūras mantojumu un literārās tradīcijas izcelsmi un apšaubot horvātu valodas statusu; vienlaikus atzinīgi vērtē to, ka Tavankutā būs pieejama oficiāli atzīta pirmsskolas izglītība horvātu valodā; sagaida, ka nekavējoties sāksies pilnīga šīs normas īstenošana, un mudina valsts un vietējās iestādes turpināt dialogu ar Horvātijas Nacionālo padomi;

60. uzsver rumāņu minoritātes stāvokli Serbijā un aicina iestādes veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tā bez diskriminācijas var pilnībā izmantot savas lingvistiskās, reliģijas, izglītības un kultūras tiesības, tostarp atvieglojot piekļuvi izglītībai rumāņu valodā, reliģiskajiem rituāliem un medijiem un veicinot iekļaujošu politiku, kas aizsargā viņu identitāti un līdzdalību sabiedriskajā dzīvē; aicina Serbijas iestādes neizdalīt vlahus un rumāņus kā atsevišķas nācijas; uzsver situāciju, kādā atrodas Rumānijas pareizticīgo baznīca Serbijā, kuru valsts oficiāli neatzīst par tradicionālu baznīcu, tādējādi radot ievērojamas problēmas Rumānijas baznīcām un garīdzniekiem saistībā ar reliģisko darbību noturēšanu rumāņu kopienai, kas dzīvo Serbijā;

61. vēlreiz pauž bažas par Pastāvīgās un pagaidu uzturēšanās likuma ierobežojošo un patvaļīgo izpildes panākšanu, kas izpaužas kā tūkstošiem albāņu adrešu padarīšana par neaktīvām Serbijas

dienvidos; mudina Iekšlietu ministriju pēc iespējas drīzāk publiskot visaptverošu statistiku par pilsoņiem, kuriem no 2011. gada līdz 2024. gadam Medvedā, Bujanovacā un Preševā padarīts neaktīvs pilsoņa statuss, ar dalījumu pēc viņu valstspiederības/etniskās piederības; uzsver, ka Publiskās pārvaldes un vietējo pašvaldību ministrijai ir jāaptur process, kurā no vienotā vēlētāju saraksta tiek svītroti pilsoņi ar neaktīvām adresēm;

62. aicina Serbiju nodrošināt romu iekļaušanas stratēģijas pilnīgu īstenošanu, tostarp tai pienācīgu finansējumu un tās koordināciju un uzraudzību ar romu kopienu līdzdalību; aicina veikt pasākumus, lai nodrošinātu vienlīdzīgu piekļuvi izglītībai un novērstu segregāciju;

63. pauž bažas par reliģisko iestāžu pieaugošo politisko ietekmi un aicina iestādes nodrošināt sekulārisma ievērošanu, vienlīdzīgu attieksmi un visu reliģisko kopienu pilnīgu atzīšanu;

64. nosoda Serbijā visu laiku vērojamo naidīguma, diskriminācijas un naida runas gaisotni pret LGBTIQ+ personām; aicina Serbiju uzlabot tiesību aktu īstenošanu naida noziegumu, naida runas un diskriminācijas novēršanas jomā; mudina Serbijas iestādes nekavējoties atsākt likumdošanas procesu attiecībā uz Dzimumu līdztiesības likumu un Likumu par viendzimuma savienībām, lai stiprinātu pamattiesību aizsardzību un nodrošinātu saskaņotību ar Eiropas standartiem līdztiesības un nediskriminācijas jomā;

65. ar bažām norāda, ka ziņojumā par cilvēku tirdzniecību ir uzsvērts, ka attiecīgās iestādes Serbijā nav pilnībā izpildījušas minimālos standartus cilvēku tirdzniecības izskaušanai, lai gan ir īstenoti lielāki centieni salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu; aicina iestādes novērst šos trūkumus, stiprinot uz cietušajiem vērstu pieeju, nodrošinot efektīvu un atturošu kriminālvajāšanu, uzlabojot iestāžu savstarpējo koordināciju un uzlabojot sadarbību ar pilsonisko sabiedrību saskaņā ar starptautiskajiem standartiem.

Izlīgums un labas kaimiņattiecības

66. sagaida, ka Serbija pilnībā sadarbosies ar Kosovu, lai beidzot sauktu pie atbildības tos, kas 2023. gadā izdarīja teroristisku uzbrukumu Banjskā; nosoda to, ka Serbija joprojām nav saukusi pie atbildības vainīgos, jo īpaši agrāko “Srpska Lista” priekšsēdētāja vietnieku *Milan Radoičić*; atkārtoti norāda, ka visas personas, kas īstenojušas vardarbību, ir jāsauc pie atbildības un nekavējoties jātiesā saskaņā ar tiesiskumu un pienācīgu procesu; stingri nosoda uzbrukumu *Ibër-Lepenc/Ibar-Lepenac* kanālam Kosovas ziemeļos 2024. gada novembrī un aicina vainīgos ātri aizturēt un tiesāt; aicina Serbiju nekavējoties atbildēt uz Kosovas 2025. gada janvāra lūgumu pēc savstarpējas tiesiskās palīdzības saistībā ar šo uzbrukumu un pilnībā sadarboties izmeklēšanā;

67. atzīst Serbijas svarīgo lomu Rietumbalkānu reģionā, tajā pašā laikā

stingri nosoda jebkādas darbības vai mēģinājumus, kuru mērķis ir nostiprināt ietekmes sfēru, kas apdraudētu kaimiņvalstu suverenitāti un teritoriālo integritāti;

68. atgādina, ka attiecību normalizēšana ar Kosovu un visu to vienošanos īstenošana, kuras panāktas Belgradas un Prištinas dialogā, joprojām ir neatņemama, fundamentāla un obligāta Serbijas Eiropas perspektīvas sastāvdaļa; uzsver, ka konkrēts, noturīgs un pārbaudāms progress šajā jomā ir vajadzīgs reģionālās stabilitātes stiprināšanai un valsts eiropeiskās virzības turpināšanai; uzsver, ka normalizēšanu nevar uzskatīt par sekundāru jautājumu – tai jāpaliek neapšaubāmai politiskai prioritātei; uzsver, cik svarīgi ir vēl vairāk stiprināt ES centienus pušu attiecību sekmēšanai, lai pārvarētu pašreizējo strupceļu;

69. atkārto, ka labas kaimiņattiecības un reģionālā sadarbība joprojām ir būtiski paplašināšanās procesa elementi; uzsver, ka ir svarīgi, lai Serbija veidotu labas kaimiņattiecības, jo īpaši īstenojot nolīgumus ar ES dalībvalstīm;

70. uzsver, ka integrācija Eiropā nevar būt saderīga ar serbu pasaules koncepciju, kuras mērķis ir apdraudēt mieru un stabilitāti reģionā; uzsver, ka šādi naratīvi ir pretrunā labu kaimiņattiecību un reģionālās sadarbības principiem, kas ir pievienošanās ES procesa pamatelementi; uzsver, ka šādi vēstījumi apdraud attiecību normalizācijas procesu ar Kosovas Republiku; aicina Serbijas iestādes atturēties no retorikas un darbībām, kas var provocēt reģionālos saspīlējumus;

71. stingri nosoda nu jau regulāros naida runas gadījumus, naidīgo retoriku un musinošos naratīvus, kas vērsti pret tās kaimiņvalstīm, jo īpaši Bulgāriju, Horvātiju, Kosovu un Albāniju, tostarp no valsts amatpersonu un mediju puses; uzsver, ka šāds diskurss nav saderīgs ar Eiropas vērtībām un apdraud uzticēšanos, izlīgumu un reģionālo stabilitāti; aicina Serbijas iestādes aktīvi vērsties pret naida runu, nodrošināt pārskatatbildību un veicināt cieņpilnu un konstruktīvu dialogu reģionā;

72. atkārtoti aicina uzlabot dialoga procesa kvalitāti, kas panākams ar sieviešu līdzdalību, lielāku atklātību pret sabiedrību un jēgpilnu pilsoniskās sabiedrības iesaisti;

73. vēlreiz pauž pilnīgu atbalstu ES veicinātajam dialogam un atzinīgi vērtē *Peter Sørensen* kā ES īpašā pārstāvja Belgradas un Prištinas dialogā pilnvaru pagarināšanu līdz 2028. gada 29. februārim;

74. vēlreiz uzsver, cik svarīga ir Kosovas un Serbijas iestāžu konstruktīva iesaistīšanās nolūkā turpināt īstenot Nolīgumu par virzību uz attiecību normalizēšanu un tā īstenošanas pielikumu, kas ir spēkā un juridiski saistoši abām pusēm; aicina gan Kosovu, gan Serbiju pilnībā īstenot Briseles un Ohridas pamatnolīgumus, cita starpā izveidojot

Serbu vairākuma pašvaldību asociāciju/kopienu un atceļot Serbijas iebildumus pret Kosovas dalību reģionālās un starptautiskās organizācijās, kā arī izvairīties no vienpusējām darbībām, kuras varētu apdraudēt dialoga procesu;

75. nosoda Serbijas politisko līderu atkārtoto negatīvo, agresīvo un šovinistisko retoriku, kas vērsta pret kaimiņvalstīm un kaimiņu tautām un apdraud centienus izveidot labas kaimiņattiecības, tostarp Serbu Republikas dienas antikonstitucionālās svinības, kas apdraud Bosnijas un Hercegovinas stabilitāti un teritoriālo integritāti; aicina Serbiju atturēties no eskalējošiem naratīviem un raudzīties, lai tās drošības un aizsardzības politika būtu pieskaņota Eiropas vērtībām un veicinātu labas kaimiņattiecības;

76. nosoda agresīvo un musinošo retoriku, ko prezidents Vučičs izmanto pret kaimiņvalstīm, bez pierādījumiem apgalvojot, ka Horvātija, Albānija un Kosova gatavojas Serbijai uzbrukt, lai ar šādu ieganstu iepirktu virsskaņas raķetes no Ķīnas;

77. pauž nožēlu par to, ka Serbija joprojām mēģina izolēt savu kaimiņvalsti Kosovu no starptautiskās vides, rīkojot kampaņas pret tās atzīšanu vai izslēdzot valsti no starptautiskām organizācijām; aicina Serbiju izbeigt bloķēt Kosovas pieteikumu kļūt par Eiropas Padomes dalībvalsti, kas ir pretrunā Kosovas un Serbijas 2013. gada nolīgumam par attiecību normalizēšanu;

78. aicina Serbiju aktīvāk vērsties pret kara noziegumu noliegšanu un vēstures revizionismu, jo īpaši attiecībā uz kariem Horvātijā, Bosnijā un Hercegovinā un Kosovā; aicina Serbijas iestādes panākt taisnīgumu cietušajiem, proti, atzīt un izpildīt tiesas spriedumus par kara noziegumiem, cīnīties pret nesodāmību par kara noziegumiem un atbalstīt valsts prokurorus vainīgo saukšanā pie atbildības; stingri nosoda plaši izplatītos gadījumus, kad tiek publiski noliegti starptautiski spriedumi par kara noziegumiem, tostarp Srebreņicas genocīda noliegšanu; aicina Krimināl kodeksā iekļaut kara noziegumu noliegšanu un kara noziedznieku slavināšanu, lai ar krimināl vajāšanu vērstos pret jebkādu tādu kara noziegumu noliegšanu, kuri konstatēti Starptautiskā Kara noziegumu tribunāla bijušajai Dienvidslāvijai spriedumos un Starptautiskās Tiesas spriedumos;

79. pauž nožēlu par to, ka Serbija nav paudusi patiesu apņemšanos pievērsties savai pagātnei un efektīvi izmeklēt kara noziegumus un saukt pie atbildības par tiem, par ko liecina tas, ka tā nav saukusi pie atbildības augsta līmeņa aizdomās turētās personas, ka kopš 2023. gada kara noziegumu galvenā prokurora amatā nav neviena cilvēka un ka tiek plaši un publiski noliegti starptautiski spriedumi par kara noziegumiem, arī Srebreņicas genocīds; pauž nožēlu par to, ka valdošā partija un to atbalstošie mediju kanāli joprojām popularizē notiesātus kara noziedzniekus, tādējādi ļaujot viņiem īstenot vēstures revizionismu un naida runu;

80. vēlreiz pauž nostāju, ka ir svarīgi atvērt un publicēt kara laika arhīvus, un vēlreiz aicina atvērt bijušās Dienvidslāvijas arhīvus un jo īpaši garantēt piekļuvi bijušās Dienvidslāvijas slepenā dienesta (UDBA) un Dienvidslāvijas Tautas armijas pretizlūkošanas dienesta (KOS) lietām, kā arī pēc attiecīgo bijušo Dienvidslāvijas valstu pieprasījuma nodot lietas tām atpakaļ;

81. uzsver, ka kara noziegumu izskatīšanai ir nepieciešama jēgpilna reģionālā sadarbība, izvairoties no jurisdikciju konfliktiem un nodrošinot, ka par kara noziegumiem vainīgos sauc pie atbildības bez jebkādas diskriminācijas, un uzsver, ka visi neatrisinātie jautājumi šajā sakarā ir pilnībā jāatrisina;

82. norāda, ka neizskatītas un nepabeigtas „pazudušo personu” lietas joprojām ir nopietna problēma un būtisks šķērslis attiecību normalizēšanai; mudina Serbiju pastiprināt izlīguma centienus un īstenot aktīvāku pieeju; aicina Serbiju pilnībā sadarboties ar ES dalībvalstu tiesu iestādēm, kas izmeklē kara noziegumus, tostarp noziegumus pret bezvēsts pazudušām personām, un sniegt visu attiecīgo informāciju, kas ļautu šīs personas identificēt; aicina Serbiju jēgpilni sadarboties ar citām skartajām valstīm, ātri apmainoties ar informāciju, tostarp ļaujot piekļūt dokumentiem un arhīviem un atšķetinot bezvēsts pazudušo cilvēku lietas, atrisinot īpašumu mantošanas jautājumus, sodot par kara noziegumu pastrādāšanu un atdodot kultūras vērtības; mudina Serbiju beidzot pieņemt sen pasludināto Likumu par bezvēsts pazudušām personām patiesi iekļaujošā un pārredzamā veidā;

83. nosoda to, ka Serbijas Pareizticīgo baznīca paplašina Serbijas ietekmi reģionā un pieprasa reliģiskajiem līderiem popularizēt vēstījumu, kas veicina labas kaimiņattiecības un sapratni starp dažādām reģiona valstīm un reliģijām, kā arī aktīvi iesaistīties konfrontācijas kultūras novēršanā; aicina aizsargāt reliģiskās minoritātes Serbijā un Kosovā un nodrošināt piekļuvi lūgšanu vietām;

Sociālekonomiskās reformas

84. atgādina, ka atbalsts no reformu un izaugsmes plānam paredzētajiem līdzekļiem ir atkarīgs no tā, vai tiek ievēroti efektīvi demokrātiskie mehānismi, tostarp daudzpartiju parlamentārā sistēma, brīvas un godīgas vēlēšanas, plurālistiski mediji, neatkarīga tiesu vara, tiesiskums un visu saistību izpilde cilvēktiesību jomā, kā arī konstruktīva iesaistīšanās attiecību ar Kosovu normalizēšanā; ar bažām norāda, ka 2026. gada janvārī Komisija tomēr apstiprināja līdzekļu pirmo izmaksāšanu Serbijai Rietumbalkānu reformu un izaugsmes mehānisma ietvaros; aicina Komisiju paskaidrot, kā bija izpildīti priekšnosacījumi; norāda, ka līdzekļu piešķiršana Serbijai ir nepareizs vēstījums citām valstīm, kas vēlas pievienoties ES, un liecina, ka ES līdzekļus var iegūt bez patiesa progresa ar pievienošanos saistītajās reformās; uzskata, ka ar Eiropas

finansējumu būtu labāk jāatbalsta valsts demokrātiskās reformas; aicina pārplānot attiecīgo pašreizējo un vēl tikai plānoto ES finansējumu, lai vairāk līdzekļu novirzītu tiesu iestāžu reformu, korupcijas apkarošanas pasākumu, neatkarīgu mediju, pilsoniskās sabiedrības organizāciju un neatkarīgas kultūras nozares atbalstam nolūkā atbalstīt to kritiski svarīgo darbu; uzsver, ka ar Serbijas valdības starpniecību sniegtais atbalsts būtu nekavējoties jāaptur, ņemot vērā skaidra un ticama progresa trūkumu tiesiskuma, mediju brīvības un vēlēšanu apstākļu jomā;

85. norāda, ka pievienošanās ES procesa pamatā ir valstu tiesību aktu tuvināšana ES *acquis*; uzsver, ka arī turpmāk ir jāturpina veikt valsts finanšu pārvaldības un valsts pārvaldes reformas, kā arī jānovērš ilgstošie administratīvo spēju trūkumi, pastāvīgi ieguldot ES līdzekļus augstas kvalitātes spēju pilnveides un zināšanu apmaiņas sistēmās; aicina Serbiju pastiprināt centienus un palielināt ieguldījumus tās pierobežas reģionu sociālekonomiskajā attīstībā, lai novērstu iedzīvotāju skaita samazināšanos un nodrošinātu iedzīvotājiem piekļuvi pamatpakalpojumiem, tostarp darba iespējām, veselības aprūpei un izglītībai;

86. aicina ES un Rietumbalkānu valstis izstrādāt satvaru sadarbībai starp Eiropas Prokuratūru (EPPO) un analogām institūcijām Rietumbalkānu valstīs un ātri noslēgt divpusējus darba līgumus ar EPPO, lai EPPO varētu efektīvi izmantot savas pilnvaras saistībā ar IPA III un Rietumbalkānu reformu un izaugsmes mehānisma līdzekļiem saņēmējās valstīs; prasa, lai finansējums saskaņā ar instrumentu "Eiropa pasaulē" tiktu izmaksāts, stingri ievērojot nosacījumu par tiesiskuma ievērošanu;

87. pauž bažas par to piešķirto līgumu apjomu un darbības jomu, uz kuriem neattiecas pašreizējais tiesiskais regulējums publiskā iepirkuma jomā;

88. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu sākt sarunas ar Serbiju un citām Rietumbalkānu valstīm, lai tās integrētu ES “viesabonēšana kā mājās” režīmā; uzsver, ka “viesabonēšana kā mājās” zonas paplašināšana uz Rietumbalkāniem sniegtu taustāmus ieguvumus gan iedzīvotājiem, gan uzņēmumiem, veicinot cilvēku savstarpējos kontaktus, stiprinot ekonomiskās saites, atbalstot izglītības apmaiņu un veicinot tūrismu; aicina ātri pieņemt sarunu pilnvaras un savlaicīgi noslēgt divpusējus nolīgumus ar Rietumbalkānu partnervalstīm;

89. atzinīgi vērtē to, ka Serbijas bankas oficiāli sākušas veikt pārrobežu darījumus euro valūtā, izmantojot SEPA sistēmu;

90. ar nožēlu norāda uz Serbijas demogrāfiskajām problēmām, ko rada sabiedrības novecošana un zemie dzimstības rādītāji un ko vēl vairāk pasliktina jauniešu masveida izceļošana, ko veicina politiskā

nedrošība un sociālekonomiskās problēmas;

91. prasa Serbijai pastiprināt darba aizsardzības pasākumus, pieņemot konkrētas valsts mēroga nostādnes par psihosociālajiem un jaunajiem riskiem, tostarp gadījumdarbu un platformu ekonomikā, un garantējot darba ņēmējiem īstenojamas tiesības būt bezsaistē; prasa Serbijai nodrošināt, ka uz mājsaimniecībā nodarbinātām personām pilnā mērā attiecas darba aizsardzības tiesību akti un šīs personas ir efektīvi aizsargātas arī praksē, tostarp ieviešot atbilstošus darba inspekcijas un izpildes mehānismus; prasa Serbijai nodrošināt vienādu darba samaksu sievietēm un vīriešiem, pieņemot efektīvus pasākumus, ar ko panākt izmērāmu progresu vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību mazināšanā;

92. aicina Serbiju saskaņot tiesību aktus par tiesībām streikot ar SDO standartiem; prasa Serbijai pastiprināt centienus, lai mazinātu dzimumu nodarbinātības atšķirību un veicinātu izmērāmu progresu sieviešu pārstāvībai vadošos amatos, jo īpaši lielākajos biržā kotētajos uzņēmumos;

93. norāda, ka sociālais dialogs un apspriešanās ar sociālajiem partneriem joprojām ir vāji, un aicina iestādes stiprināt darba koplīguma slēgšanas sarunas gan tiesību aktos, gan praksē un izmantot Rietumbalkānu reformu un izaugsmes mehānismu, lai atbalstītu sociālo partneru spēju veidošanu; norāda, ka Rietumbalkānu reformu un izaugsmes mehānisma līdzekļu izmaksai arī turpmāk jābūt atkarīgai no sociālo partneru iesaistes reformu programmas izstrādē;

94. atgādina, ka Serbijai ir jāstiprina pārredzamība attiecībā uz ārvalstu tiešo ieguldījumu izskatīšanu;

Enerģētika, vide, ilgtspējīga attīstība un savienotība

95. norāda uz politiski sensitīvajām norisēm saistībā ar naftas un gāzes uzņēmumu “Naftna Industrija Srbije” (NIS) un tā īpašumtiesību struktūras pārveidi, ņemot vērā Amerikas Savienoto Valstu noteiktās sankcijas un to, ka NIS akciju kontrolpakete pieder Krievijas uzņēmumiem Gazprom un Gazprom Neft; norāda uz ES un Horvātijas iesaistīšanos un atbalstu, lai rastu ilgtspējīgu risinājumu šai krīzei; uzskata, ka būtisks Serbijas drošības politikas mērķis ir pārtraukt enerģijas piegādi no Krievijas;

96. prasa Serbijas iestādēm steidzami rīkoties, lai dažādotu gāzes piegādes avotus, tostarp ar uzlabotu reģionālo savienotību, investīcijām atjaunojamā enerģijā un saskaņošanu ar ES enerģijas dažādošanas stratēģiju; pauž nožēlu, ka par spīti Serbijas centieniem dažādot enerģijas piegādi un nesaņemt to tikai no Krievijas, nesenajās sarunās abas valstis noslēdza jaunu gāzes importa vienošanos, tā graujot Serbijas progresu saskaņošanā ar ES enerģētikas politiku un radot pamatīgas šaubas par Serbijas

apņemšanos mazināt tās stratēģisko atkarību no Krievijas enerģijas avotiem; norāda, ka enerģijas dažādošanu var uztvert kā daļu no valsts stratēģiskās ievirzes;

97. atkārtoti uzsver, ka ir svarīgi aizsargāt vides standartus Serbijā, jo īpaši attiecībā uz kalnrūpniecības projektiem, vienlaikus pilnībā ievērojot vietējo pašvaldību tiesības;

98. prasa Serbijai pienācīgi un pārredzami pārbaudīt un izvērtēt ienākošās tiešās investīcijas no trešām valstīm, jo īpaši attiecībā uz vides standartiem un ilgtspēju; pauž bažas par ziņoto vides degradāciju un sociālo ietekmi, kas saistītas ar liela mēroga ieguves rūpniecības projektiem, un par smagu industriālo ietekmi un ieguves rūpniecības darbību ietekmi uz vidi un sabiedrības veselību pēc tam, kad šīs darbības nonāca Ķīnas investoru rokās, kas ir veicinājušas aktīvāku vara, zelta un citu retzemju metālu ieguvi Boras un Majdanpekas reģionos; uzsver, ka, apstiprinot un īstenojot šādus projektus, Serbijai ir pilnībā jāievēro tās konstitucionālā kārtība, jānodrošina stingra atbilstība vides standartiem un jāaizsargā vietējo un nacionālo minoritāšu tiesības; aicina Serbijas iestādes nodrošināt pilnīgu pārredzamību un pārskatatbildību un ievērot pienācīgu rūpību publiskā iepirkuma, privatizācijas un koncesiju procedūrās, kurās iesaistīti trešām valstīm piederoši uzņēmumi, tostarp Ķīnas darbuzņēmēji;

99. pauž bažas par to, ka šoferi no Rietumbalkānu valstīm nesen bloķēja Šengenas zonas robežšķērsošanas punktus saistībā ar ES ieceļošanas/izceļošanas sistēmas (IIS) īstenošanu, jo šāda rīcība apdraud kandidātvalstu iedzīvotāju iztiku un potenciāli traucē piegādes ķēdes uz ES; aicina Komisiju ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm izvērtēt iespējamos pragmatiskos un juridiski pamatotos risinājumus, kas līdzsvarotu transporta nozares darbības realitāti ar nepieciešamību saglabāt Šengenas *acquis* integritāti, nodrošinot atbilstošas garantijas un novēršot jebkādu ļaunprātīgu izmantošanu;

100. aicina Serbiju pastiprināt centienus transponēt attiecīgo vides un klimata *acquis* un nodrošināt vides aizsardzības standartu pareizu piemērošanu; mudina Serbijas iestādes uzlabot visu investīciju, arī Ķīnas un Krievijas investīciju, pārredzamību un ietekmes uz vidi novērtējumu; atzinīgi vērtē Likuma par ietekmes uz vidi novērtējumu un Likuma par stratēģisko vides novērtējumu pieņemšanu; tomēr uzsver, ka joprojām būtiska ir efektīva īstenošana, jo īpaši nodrošinot, ka visos projektos ir pilnīgas un pārredzamas novērtēšanas procedūras, ka sabiedrības līdzdalība ir jēgpilna un norit savlaicīgi un ka neviena administratīvā prakse nepieļauj, ka projekti apiet visaptverošu vides kontroli;

101. prasa Serbijai paātrināt saskaņošanu ar Putnu direktīvu un Dzīvotņu direktīvu un ievērojami aktīvāk rīkoties, lai noteiktu un iepriekš izraudzītos *Natura 2000* tīkla vietas un tādējādi atbilstu 27. sadaļas

pamatprasībām, kā arī prasa paplašināt un efektīvi pārvaldīt aizsargājamās teritorijas, tostarp stiprināt tiesībaizsardzību attiecībā uz noziegumu pret dzīvo dabu; pauž bažas par pieaugošo spiedienu, ko ieguves rūpniecība rada uz teritorijām ar lielu bioloģisko daudzveidību, tostarp uz aizsargājamām teritorijām un senu mežu ekosistēmām; atkārtoti pauž nožēlu par rīcības trūkumu saistībā ar piesārņojumu, tostarp Dragovišticas upē, ko rada raktuves, kuras darbojas šajā reģionā, un par kaitīgo ietekmi uz vietējo iedzīvotāju veselību un vidi;

°

° °

102. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Eiropadomes priekšsēdētājam, Komisijai, Komisijas priekšsēdētājas vietniecei / Savienības Augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, pārtulkot to serbu valodā un nosūtīt Serbijas prezidentam, valdībai un Nacionālajai Asamblejai.